

Tiina Elo vihr

Kirjallinen kysymys kotimyynnistä

Eduskunnan puhemiehelle

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) on tuoreessa tutkimuksessaan nostanut esiin kotimyynnin ongelmia ja kuluttajien kokemia epäasiallisista myyntikäytäntöjä. Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat kuluttajaryhmät, kuten muistisairaat vanhukset, ovat joutuneet tilanteisiin, joissa kotiin tehty myynti on ollut painostavaa, harhaanjohtavaa tai muutoin kuluttajansuojan näkökulmasta kyseenalaista. Viraston mukaan kuluttajien heikentynyttä toimintakykyä käytetään häikäilemättä hyväksi erityisesti remonttien kotimyynneissä. Lisäksi sopimuksen peruuttaminen jälkikäteen saattaa puutteellisten tietojen, sopimussakoilla uhkailun tai olemattoman asiakaspalvelun takia olla lähes mahdotonta.

Kotimyynti on sinänsä laillinen myyntikanava, mutta siihen liittyy erityisiä riskejä, koska myyntitilanne tapahtuu kuluttajan kotona ilman mahdollisuutta vertailla vaihtoehtoja rauhassa. Kuluttajansuojalainsäädäntö asettaa kotimyynille tiettyjä vaatimuksia, kuten kirjallisen sopimuksen ja peruuttamisoikeuden, mutta käytännössä näiden toteutumisessa on havaittu puutteita.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ilmoitetut kotimyyntiin liittyvät tapaukset ovat lisääntyneet sen jälkeen, kun kotimyyntiä koskevaa kuluttajansuojalakia (38/1978) muutettiin vuonna 2014. Muutoksen on arvioitu heikentäneen kuluttajan asemaa, sillä aiemmin kotimyynneissä oli aina 14 vuorokauden peruutusoikeus, kun taas nykyisin sääntely on tulkinnanvaraisempaa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on nostanut esiin, että osa yrityksistä hyödyntää monimutkaista lainsäädäntöä sitouttamalla kuluttajat kalliisiin ja tarpeettomiin sopimuksiin, joita ei voi peruuttaa, esimerkiksi vaatimalla työn pikaista aloittamista ja peruuttamisoikeudesta luopumista.

Kaiken kaikkiaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston tutkimustulokset osoittavat vakavia puutteita erityisesti ikäihmisiin kohdistuvan kotimyynnin kuluttajansuojassa. Kuluttaja-asiamies on pyrkinyt valvonnalla ja ohjeistuksella puuttumaan ongelmiin jo vuosien ajan, mutta tulokset ovat jääneet heikoiksi. Siksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto esittää nyt, että kotimyynnin sääntelyä tulisi kiristää. Mahdollisuus kieltää kotimyynti sitovalla tavalla, esimerkiksi kotioveen asetettavalla ilmoituksella, ja harkinta-aika ennen sopimuksen syntymistä suojaisivat erityisesti iäkkäitä kuluttajia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 106/2026 vp

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä kotimyyntien epäasiallisten käytäntöjen kitkemiseksi ja kuluttajansuojan vahvistamiseksi ja

katsooko hallitus tarpeelliseksi tiukentaa kotimyyntiä koskevaa sääntelyä haavoittuvien kuluttajaryhmien, kuten muistisairaiden vanhusten, suojelemiseksi?

Helsingissä 25.3.2026

Tiina Elo vihr